

Karel IX van Frankrijk: Saint-Germain-en-Laye, 27 juni 1550 – Vincennes, 30 mei 1574

Karel IX was koning van Frankrijk van 1560 tot aan zijn dood.

Hertog van Orléans

Periode: 1550-1560

Voorganger: Lodewijk III

Opvolger: Hendrik Alexander

Koning van Frankrijk

Periode: 1560-1574

Voorganger: Frans II

Opvolger: Hendrik III

Hij was de derde zoon van Hendrik II en Catharina de' Medici.

Hendrik II van Frankrijk & Catharina de' Medici

Hij volgde zijn ziekelijke broer Frans II op, werd daartoe in 1563 meerderjarig verklaard, maar bleef tot 1570 onder het regentschap van zijn moeder. Hij trouwde in datzelfde jaar met Elisabeth van Habsburg, de dochter van keizer Maximiliaan II.

Elisabeth van Oostenrijk

Keizer Maximiliaan II

Hun enige dochtertje Maria Elisabeth (of Maria-Isabella) overleed op 2 april 1578, op 5-jarige leeftijd.

Maria-Elisabeth van Frankrijk

Karel was de twaalfde koning uit het huis Valois, de vijfde van de tak Valois-Orléans en de vierde uit de tak Valois-Orléans-Angoulême.

Bij zijn maîtresse Marie Touchet had hij een bastaardzoon.

- Karel (28 april 1573), die later de titel 'graaf van Auvergne' en daarna 'hertog van Angoulême' verkreeg.

Regering

Na jaren van spanningen vond het Bloedbad van Wassy-sur-Blaise plaats in 1562 en brak er oorlog tussen de protestanten en katholieken uit. Na meerdere vredespogingen besloot Karel in 1572 zijn zus Margaretha van Valois uit te huwelijken aan Hendrik van Navarra (de

toekomstige Franse koning), een belangrijke protestantse edelman die in lijn van de troonopvolging stond, dit was een laatste poging van Karel om zijn onderdanen te verenigen.

Margaretha van Valois & Hendrik IV van Frankrijk

In zijn streven naar godsdienstvrede kwam hij onder de invloed van admiraal Gaspard de Coligny, die in de strijd tegen Spanje de mogelijkheid zag om een nieuwe nationale eenheid in Frankrijk te realiseren.

Gaspard de Coligny

Hij gaf zijn goedkeuring aan een hugenotenleger onder leiding van Jean de Hangest, heer van Genlis om het in Bergen belegerde calvinistische garnizoen van Lodewijk van Nassau te ontzetten; deze hugenoten werden evenwel vernietigend verslagen in de Slag bij Saint-Ghislain (juli 1572).

Lodewijk van Nassau

Toch dreef de clan de Guise, met de stille goedkeuring van de koningin-moeder, zijn toestemming voor de Bartholomeusnacht door, die hem tot zijn dood toe gewetensbezwaren

zou bezorgen. Karel IX overleed op 23-jarige leeftijd aan tuberculose en werd begraven in de Basiliek van St Denis. Hij werd opgevolgd door zijn jongere broer Hendrik, hertog van Anjou.

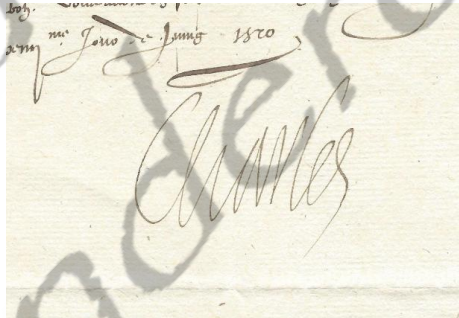

Hendrik III van Frankrijk

Veel van Karels beslissingen werden onder invloed van zijn moeder Catharina de' Medici gedaan. Ze was een trouw katholiek, die in eerste instantie vrede zocht tussen de katholieke en protestanten, maar na de Bartholomeusnachtmoorden de vervolging van de protestantse hugenoten steunde. Enkele van de besluiten en verdragen tijdens de regering van Karel zijn:

- Edict van Saint-Germain (1562);
- Edict van Amboise (1563);
- Edict van Roussillon (1564);
- Edict van Moulins (1566);
- Edict van Saint-Maur (1567), ook bekend als Édit des mères.

Op initiatief van zijn moeder begon hij met zijn hofhouding in 1564 aan een rondreis door Frankrijk om zijn onderdanen en koninkrijk te leren kennen. Zijn grand tour de France duurde ruim twee jaar. Tijdens zijn reis vaardigde hij in Roussillon een edict uit, waarin hij onder meer bepaalde dat het burgerlijk jaar begint op 1 januari.

Handtekening van Karel IX

Koninklijk monogram & wapen van Karel IX

Basiliek van Saint-Denis

Begravenis van Karel IX. Verlichting uit het manuscript Carmen de tristibus Galliae, 1577, gemeentelijke bibliotheek van Lyon